

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oglasila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oglasilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Nepotrebna indignacija.

S Sp. Štajerja, 17. februarja.

Gospod dr. Šusteršič postal je sila občutljiv. V zadnji številki „Slovenca“ se je silno razkoračil ter „za tendenčno laž štajerskih liberalcev“ nekaj proglasil, česar ni nikdo trdil. Piše namreč, štajerski liberalci trdijo: Dr. Šusteršič je vedel, da bo Proft imenovan celjskim ravnateljem, a je na to rekel ministru, ki ga je vprašal, kaj bodo Slovenci k temu rekli: „Sie werden sich schon beruhigen“.

Ne, g. dr. Šusteršič, stvar je nekoliko drugačna.

Ko je bil g. P. Končnik imenovan deželni šolski nadzornikom za Kranjsko in je vsled tega zavladalo veliko ogorčenje, kateremu je „Slovenski Narod“ dal opravičen izraz, kajti to je pravo zasmehovanje Slovencev, da so dali moža, ki je ves čas delal zoper Slovence, celo v njih središče, tedaj je dr. Šusteršič ob priliki svojega lazenja okoli dr. Körberja istemu pravil, da je „Narodov“ članek prazna stvar, in da med Slovenci ni ogorčenja radi Končnikovega imenovanja.

To je faktum in to je čul iz ust dr. Körberja samega neki jako odličen mož. —

Morebiti bo g. dr. Šusteršič tudi to hotel utajiti, no tisti mož, kateri je to pravil, je tako odlična oseba, da mu je pač nekaj več verjeti, kakor gospodu dr. Šusteršiču. —

Zadeva glede Profta, s katerim je visoka in Slovincem toli pravična vlada osrečila — štajerske Slovence — samo zaradi ravnopravnosti s kranjskimi Slovenci je pa tudi nekoliko drugačna.

Minister Hartel je opravičeval imenovanje Profta s tem, dass Proft gerade von slovenischer Seite als „bewährter Schulmann, der sich in Laibach allgemeiner Beliebtheit erfreut“, empfohlen wurde“.

Kdo pa je tista „slovenische Seite“, katera taka narodno izdajška priporočila

daje? Narodna napredna stranka na Kranjskem nikoli. To more biti le tista stranka, katero je pri zadnjih volitvah vlada na Kranjskem povsod tako krepko podpirala. Gotovo ne zastoni! —

In kdo je lazil v tistih časih pridno okoli vlade? Kaj mislite, gosp. dr. Šusteršič? Ali Vam ni znana tista „slovenische Seite“, kateri se imajo štajerski Slovenci vsaj nekoliko zahvaliti za imenovanje Profta? —

Opomba uredništva: To senzacionalno razkritje nam je došlo od jednega najzaslužnejših spodnještajerskih Slovencev, od moža, kateremu gre najpopolnejša vera. Iz tega razkritja je razvidno, da tisto, kar je dr. Šusteršič v „Slovencu“ št. 38 zavračal, si je on sam izmislil, zavračal je nekaj, česar nihče trdil ni, kar smo mi že v soboto konstatirali. Tedaj smo pa tudi rekli, da je dr. Šusteršič za tak čin popolnoma sposoben in, glej že danes se vidi, da je v resnici storil nekaj takega, za kar smo ga smatrali sposobnim. Zdaj pa vprašamo „Slovenca“, ali veljajo še besede, ki jih je pisal dne 13. februarja t. l.: „Mi nismo z dr. Šusteršičem vsaj njegove osebe, ampak zato, ker njegova načela in politiko odobravamo.“ Prosimo pojasnila, če to še velja, potem bomo govorili dalje.

Revolucija v Špani.

Iz Španke so izostale vse vesti. Ti sočkratni morilec general Weyler je imenovan guvernerjem Madrida in je razglasil naglo sodbo. Tudi povsod drugod, koder se je ljudstvo dvignilo zoper svoje zatiralce, se je uvedla vojaška diktatura. Časopisom je prepovedano pisati o revoluciji, gledališča so zaprta, poraba brzjava in telefona je zabranjena, dopisnikom inozemskih listov se je zagrozilo, da pridejo pred vojno sodišče, če bi kaj poročali o revoluciji.

Tako je preskrbljeno, da svet ne izve, kako se napravlja mir, kako se streljajo in

ubijajo ljudi, ki so iz obupanja prijeli za orožje. Lahko pa si je to predstavljati, če se le pomisli, kaj se je zgodilo v Saragossi z neoboroženimi dijaki. Ti dijaki so vprizorili demonstracijo in nosili pri tej neko zastavo. Policija je hotela zastavo vzeti, in ker so se dijaki nekaj ustavljali, so policaji začeli med nje streljati iz revolverjev. Žandarmerija, čuvši streljanje, je začela tudi, ne čakaje povelja, streljati med ljudstvo in na okna, od koder so ljudje gledali na cesto. Ubitih je bilo več oseb, mej njimi tudi nekaj otrok. Če se že tako postopa proti neoboroženim demonstrantom, kako se šele postopa, kadar pride do boja!

Brez dvoma se torej sedaj z vso krutostjo duši ljudsko gibanje zoper klerikalizem. Vzrok temu gibanju smo že opetovano na kratko pojasnili. Móra klerikalizma ubija španski narod. Klerikalizem je absolutni vladar države, in vsled tega propada ljudstvo gospodarsko in kulturno čedalje bolj. Danes ima klerikalizem prav vse v rokah. V rokah duhovščine so celo državna banka in vsa največja gospodarska podjetja. Država plačuje na leto duhovnikom 44 milijonov peset, za šolstvo pa porabi samo poldrugi milijon. Kaj čuda, da od 3¹/₂ milijona otrok niti cel milijon ne obiskuje šolo.

Ljudska nevolja zoper klerikalizem rase že od nesrečne špansko-američanske vojne, a sedaj je prikipela vsled poroke princezinje asturijske s princem bourbonskim, sinom grofa Caserte, krvoločnim karlistom, ki ima na duši na stotine umorov. Kralj Alfonso XIII. je jako slabega zdravja. Prav ker bi v slučaju njegove smrti princezinja asturijska zasedla prestol in bi njej mož dobil največji vpliv na državo, je nastal vihar zoper to zakonsko zvezo. Strah, da bi s princezinjo asturijsko zavladal najčrnejši klerikalizem, čigar reprezentant je grof Caserta, in da bi zavladali Karlisti, je povzročil revolucijo, katero zdaj skušajo, zatreči z vso krutostjo, ker je postala nevarna celo prestolu.

Krona se je vsled tega odločila, da odslavi sedanje, skrajno-klerikalno ministr-

stvo, ali klerikalizmu se ne upa upreti, dasi ta državo in narod brezvestno izsesava, ter hoče vlado izročiti starokonservativnemu Silveli. S tem pa ne bo dosti pomagano. Razmere v Špani so postale take, da s polovičarstvom ni ničesar doseči. Treba bi bilo korenitih reform, zlasti bi bilo treba osvoboditi ljudstvo iz krempljev največje pijavke, klerikalizma, ako se hoče ohraniti — prestol. Revolucija se morda zaduši, ker ima država vojaštvo v rokah, ali propad je vendar neizogiben, ako se vsa država ne postavi na zdravo podlago.

V Ljubljani, 18. februarja.

Avstro-ogrsko ozemlje na Kitajskem.

„Wiener Abendpost“ je prinesla članek, ki utemeljuje potrebo, da je Avstro-Ogrska nakupila v Tientsinu majhen kos ozemlja po vzoru drugih vlastij. Da si je zbrala naša država v Tientsinu svoje eksteritorialno ozemlje, na katerem bodo živeli avstro-ogradi naseljenci pod varstvom svojega poslanika po domačih avstro-ogradih zakonih, temu je vzrok velika trgovska važnost Tientsina, ki je Pekinu najbližja pogodbeni luka na obeh bregih reke Peiho in na ustju cesarskega kanala. V Pekin vodi železnica ter je od Tientsina do Pekina približno tako daleč kakor od Gradca do Dunaja. Tientsin, ki ima nad milijon prebivalcev, je med največjimi in najvažnejšimi kupčijskimi mesti z izborno zvezo z Mongolijo in Rusijo. Zategadelj so si nakupili taka ozemlja („settlement“) že Anglija, Francija, Nemčija, Rusija in Japonska, da imajo direktno zvezo z morjem. Tudi Italija in Belgija si nakupijo vsaka svoj settlement. Važnost Tientsina v stratežičnem oziru se je pokazala tekom zadnje vojne. Vogrskemu parlamentu je radi avstro-ogrškega settlementa na Kitajskem interpeliral poslanec Kossuth, ker je proti povišanju stroškov za mornarico, ki se bode morala baje vsled tega povečati. Széll na interpelacijo še ni odgovoril. Gotovo pride to velevažno vprašanje na razgovor tudi v avstrijski zbornici, zlasti pa pri delegacijah.

LISTEK.

Moj „Prešeren in slovanstvo“ pred — kritiko.

Za kritike ne smatram onih akademično in neakademično izobraženih ali neizobraženih ljudi, ki zasebno zabavljajo, ki pa, pozvani na javen razgovor, priznajo, da teh reči ne razumejo, za kritike ne smatra nihče onih dunajskih „ju(n)govcev“, ki so pred študijami že zmogli vseh stotero znanosti ter si z oblastno brzo besedo lasté sodbo o vsem; kritika moje brošure prav za prav tudi ni Vidičev podlistek v „Slov. Narodu“ z dne 11. in 12. febr. 1901 „Pesnik Prešeren — pred Ilesičevo sodbo“, saj se jedro moje razprave ni tikalo pesnika Prešerna, motril sem le Prešerna — Slovana. Vidič ni pojml celote in je ustrelil čez cilj.

Kar je napisal g. dr. Vidič, se vse giblje po stari, izvoženi in zavoženi poti, a baš radi tega lahko moti v spoznanju resnice širše občinstvo, ki si nikjer in ni koli ne da v hipu vzeti svojih presodkov. Ko je dr. Vidič kritikoval Glaserjevo zgodovino, smo brž spoznali, da pobira brez lastnega napredka le besede pokojnega

Oblaka; zdani nastop utegne Vidiču vzeti za vselej čast, da bi ga slavili kot drugega dunajskega gromovnika. Reševati može preteklosti je lepo delo, a pri tem ne sme trpeti — resnica.

Vidič je črnil moje pošteno delo kot plod črne namere; ogorčenost ga je zavedla tako daleč, da je izgubil izpred oči — resnico.

Kako naj s potrebnim znanstvenim mirom kritikuje mojo stvarno razpravo tisti, ki z Vidičem želi pesniku o stoletnici imunitete, „kakoršne je deležen najslabši avstrijski poslanec“! Kdor se je v znanstvu zgodovinski znanosti postavil na stališče imunitete, ta se je odrekel najvišjemu idealu vsake vede, resnici in težnji po njej. Vidiču torej ni za resnico, njemu je le do tega, da se slavljencu ne zvine las, najsi je tudi kriv, jaz pa sem pisal, sam vselej in povsod vnet le za resnico in pravico, za uredništvo „Zvonova“, ki ni želelo slavospevov Vidičevih ampak resne kritike. Kako si upa Vidič stopiti ob stvaren spis s pesniškimi epiteti Stritarjevimi, ki jih je tale nadel Prešernu „v svetem navdušenju in občudovanju“ — ali naj resna zgodovina verjame ekstazi Stritar-Vidičevi?

I. Moja največja napaka je baje, da sem sodil pesnika, umetnika Prešerna ne-

kako z današnjega političnega stališča, ne po duhu Prešernove dobe. Ne po duhu Prešernove dobe? Ali ga nisem meril zlasti z Vrazom? ali ta ni živel v Prešernovi dobi? ali dr. Kočvar, Jarnik, Muršec, Malavašič, Pintar itd. niso živeli takrat? ali njih slovanstvo ni bilo znak one dobe? Križalo se je v preporedu slovanstva dvoje smeri, ki sta izvirali iz istega vira, individualizacija in pa poobčevanje (romantična splošnost). Prešeren je bil individualizator.

II. Nepojmljiva površnost pa je, če Vidič trdi, da sem pozabil dokazati, da je Prešeren hotel pesniti le za izobražene kroge in da mu ni bilo za odgojo naroda; naj pogleda str. 25 moje brošure, Markovića str. X. in Stanka Vraza Djela V. 154; ta površnost je nevednost, če pomislimo, da je to bil znani od Čopa poudarjeni namen „Čbelici“ sploh. Vidič sam pravi, da se je Prešeren oklenil ljubljanskega nemštva ker je bilo izobraženo, torej njemu bolj primerno. Sicer pa je s to zadnjo trditvijo Vidič le še bolj diakreditiral Prešerna — Slovana, kajti spravi ga je med ono slovensko kliko, ki se po univerzah in doma suče le v tujih krogih, češ, da so ti bolj izobraženi.

III. Trdil sem: Prešeren ni odgojitelj slovenskega naroda in sem s tem hotel reči: ni budil v rojakih tistih aktivnih

sil, ki pomagajo vstati od smrti, in n hotel harmonizirati z moralo slovenske duše kakor Slomšek in je organizirati z mislijo kakor Aškerc in končno s svojo internacionalno ljubeznijo ni spravil Slovencev do zavesti, da s o...* Probuditelji narodov so vsi sto in stokrat rabili „frazo“ domovina in so s tem kaj dosegli, od Klopstocka do Arndta, od Kollarja do Stritarja; dandanašnji, bi želel jaz, naj bi bila sugestija z besedo „domovina“ nepotrebna, pa še ni. Moj „hofmeister“ naj bo umetnik po zgledu ruske realitike in našega Aškerc, ki z mislimi vzgaja, seveda najnovejša struja gleda z golih pikanterij pomilovalno na nas, take realiste — idealiste... „Educate the people“, vzgajajte ljudstvo“, to je bil prvi opomin, ki ga je Penn položil na srce novi koloniji, „educate the people“, to je bil zadnji opomin, ki ga je umirajoč ostavil Washington svojemu narodu kot oporoko... a tega zveličavnega načela zaman iščemo v Prešernu; to načelo je zavrgla tudi naša kozmopolitska Vidič — itd. — struja ter je postala s tem podobna angleški kulturi, ki daje podvrženim ljudstvom opij in žganje, ne ruski, ki edina zna res kultivirati surovi azijski svet.

* Naj pogleda Vidič o tem Apiha „Slovenec“ in leto 1849“, 89.

(Daje prih.)

Demisija bolgarskega kabineta.

Jedva par tednov je vladal kabinet generala Petrova in že je odstopil. Izvršil je samo volitve za sobranje. Baje se ni vlada v volilni boj to pot izjemoma nič vtikala, a sad volitev je tak, da se baje ne da sestaviti nobena vladna večina. Rezultat volitev je potemtakem za Petrova jako neugoden in zato je menda odstopil. Vendar obdrži začasno vodstvo vlade, zlasti za tegadelj, ker je prestolonaslednik princ Boris nevarno obolel na ošpicah in pljučnici.

Dijaški nemiri v Rusiji.

Iz Krakova poročajo, da so bili v Kijevu veliki dijaški nemiri. Vlada je baje 205 velikošolcev radi revolucionarnega vedenja proti državnemu redu obsodila, da morajo biti vojaki. A dijaki nočejo vzlic pritisku priseči. Vojni minister Kuropatkin je bil baje proti temu, da se uvrsti dijake med vojaštvo, ker se z njimi zanese uporni duh tudi v armado. Kuropatkin je bil zato za pregnanstvo v Sibirijo, ministrski svet pa je sklenil, da se pošljejo dijaki v najoddaljenejšo garnizijo. Tudi na drugih univerzah vre.

Vojna v Južni Afriki.

„Daily Mail“ poroča: Dewet prodira naglo v Kaplandijo. V četrtek ponoči je prekoračil progo Kapstadt Kimberley in porušil nasip na dveh mestih. Seboj ima 1200 mož in mnogo topov. Stejin ga spremlja. Polkovnik Plumer je zaplenil več praznih (!) vozov. Predno je Dewet prekoračil reko Oranje, se je Burom sporočilo, da je sedaj Herzog predsednik obeh republik in da stoji s 4000 možmi na Baarl. Lord Kitchener pa je 16. t. m. brzojavil iz De Aarja: Dewetove čete so včeraj zgodaj jutraj prekoračile progo pri Baartmans-Sidingu, severno De Aarja. Polkovnik Plumer sledi sovražniku za petami. Polkovnik Crabbe je sicer poskušal, da bi z oklopnimi vlaki Burom zabranil, iti preko proge, toda Buri so severno in južno prehoda potrgali železniški tir. „Standard“ poroča, da generala French in Dornell praznita vzhodni del Transvaala ter zganjata prebivalce v posebna skupna taborišča. Iz Kapstadta poročajo, da domačini radi kuge nočejo delati več. Imenoma 5000 domaćinov je došla k oblastu deputacija, ki je sporočila, da domačini radi kuge ne bodo delali več ter da se povrnejo domov. Oblastvo tega ni dovolilo, pač pa odredilo, da se delo v ladjedelnicah začasno ustavi. Iz Sidneya v Avstraliji poročajo, da je kolonjski minister Chamberlain naprosil avstralijsko vlado, naj pošlje v Južno Afriko še 1000 mož policistov na konjih. Vlada na to prošnjo še ni odgovorila in baje jo celo odbije. Ker se začena sedaj zasedanje angleškega parlamenta, bode sedaj nedvomno širila angleška vlada lažnjiva poročila o položaju na bojišču. Vse vesti o uspehih Angležev je treba torej sedaj sprejemati z največjo nezaupnostjo!

Dopisi.

Iz Trsta, 15. februarja. Nam primorskim Slovincem se mnogokrat očita nepoznanje kranjskih razmer. Do sedaj smo bili prepričanja, da je to očitjanje neopravičeno; no „Slovenec“ od četrta je s svojim nekrologom o pokojnem trnovskem dekanu Ivanu Veselu v nas vzbudil dvom, ali res tako dobro poznamo kranjske razmere, kakor smo si to domišljevali.

Povzdiguje v tem nekrologu vrline pokojnega dekana, kateri je bil, dokler je živel, trn v peti vsej kranjski hierarhiji, začeni od škofa do zadnjega kaplana, pardon, do lastnega kaplana, g. Rudolfa, hvali pisatelj na njem zlasti to, da je „v Trnovem opravljal službo točno in z nekako dostojnostjo“.

Mi Primorci, sodé po svoji slovenski duhovščini, smo bili do sedaj, kakor se vidi, napačnega mnenja, da je samo ob sebi razumevno, da duhovnik opravlja službo božjo točno, in zlasti da jo opravlja z dostojnostjo (in ne samo z nekako dostojnostjo).

Ker se pa „Slovenec“ temu čudi in to okolnost povdarja kakor posebno zalugo, moramo logično sklepati, da ostala duhovščina službe božje ne opravlja točno in posebno da je ne opravlja z dostojnostjo. Kaj takega seveda o kranjski duhovščini nismo mogli niti slutiti in zato radi

priznavamo, do smo bili do zdaj o tem značaju kranjske duhovščine slabo poučeni.

Primorci.

Iz Žužemberka, 16. februarja. Naš g. Miha se boji, kar je „Slovenski Narod“ priobčil o njem in o njegovih kaplanih nekaj resničnih povestij. Grozno se boji, da bi mu „Slovenski Narod“ še nadalje posvečeval nekaj pozornosti. Mózeg mu je pretresla zadnja notica „Slovenskega Naroda“ o g. Jerebu. Da bi ne prišel še nadalje v kak časopis, ukrenil je prav salomonsko modro tole: Vse liberalce odstraniti, koji so na sumu, da so radovedni, kaj naša duhovniška trojica počenja. Najprvo iz cerkve, drugo bomo že kako prikriili, da svet ne izve o naših grehih (na pr. o naših šolah). Ko bodo liberalci jedenkrat iz cerkve odstranjeni, potem bomo delali, kar bomo hoteli, ker klerikalci se nam ne bodo po robu postavili. In res, naš g. Miha je že začel. Sedaj je odpovedal dvema uradnikoma sedež in uhod v cerkev na oratorij, meneč, da jih s tem najprej odpravi iz cerkve. Pri tem si je mislil, da g. uradniki niso tuli neumni, da bi stali v mlaki in na mrzlem kamenu celi dve uri. Nehote morata vsled tega izostati iz cerkve. Odpovedal je g. Miha ista dva sedeža s tem vzrokom, da sta dotična gospoda liberalca. Pardon — jeden je volil obakrat klerikalno, ali raca na vodi, sina ima liberalca, g. Miha se je nad njim radi njegovega sina maščeval. Neko osebo je hotel g. Miha iztirati iz odločenega jej prostora na vratorju vpičo vseh ljudij. Ali dotičnik se mu je dobro po robu postavil ter ga krepko zavrnil. Ko je videl g. Miha, da ni na pravo struno zadel, je pretil dotičnemu, da ga bode tožil na sodišča radi ne pokorščine. Dotičnik je vsejedno ostal na svojem mestu. Drugi dan je g. Miha popolnoma prepovedal hoditi dotičnemu na oratorij, dasiravno je že isti dvakrat poslal plačo, kolikor se zahteva za prostor. Gosp. Miha ni hotel sprejeti denarja, ker je dotičnik liberalec. Ali dan po istem prigodku prinesel je dotičniku klerikalni „Prifrüger“, z medaljo odlikovani stric Janez, to novico: „Ti ne smeš več na oratorij in tudi drugi tebi podobni ne, akoravno ste hoteli od slovjeni plačati sedež, ker hodiš ti in neki drugi k sveti maši zato, da pazno poslušata pridigo ter isto sporočata v „Slovenski Narod“. Da se jednako več ne zgodi, prepove g. Miha kot najvišji cerkveni dostojanstvenik (!) uhod na oratorij“. Vidite g. urednik, naš g. Miha se vas močno boji, on se boji, da bi prišlo njegovo vsako nedeljsko zabavljanje jedenkrat na svitlo. Doda je bilo bore malo pisano o pridigah v Žužemberku, a bilo bi večkrat dobro našim gospodom nekoliko na prste stopiti. Gosp. Miha misli, da ne bode sedaj mogoče mu do živega priti, ko je prepovedal uhod na oratorij. Cerkev je hvala Bogu (ne vam g. Miha) prostorna, še bode hodil notri kak liberalci, ter vam mimogrede lahko sporočil o naših pridigah. Vas g. urednik, pa prosimo, da nam dovolite nekoliko prostora tudi naprej v cenjenem listu. Vsem ne še odslovljenim liberalcem preti odgon z oratorja, ker hoče g. Miha napraviti z oratorja izključno klerikalno postojanko. Ko bode vse čisto in prazno, bodo potem posečali na oratorju izključno klerikalni veljaki, kakor stric Janez z medaljo, njih visokost g. sestra kaplanova in kuharica, razne tercijalke in navadni Mihatovi ljubljenci. Toraj samo nekoliko prostora nam prihranite g. urednik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. februarja.

— „Narodni List“ o dr. Šusteršiču. Vodilno glasilo češke delegacije „Narodni List“, je včeraj pod zaglavjem „Slovenska vzajemnost v državnem zboru“ priobčilo naslednjo notico: „Kdo je g. dr. Šusteršič? Bil je pred tremi leti poslanec, odpovedal se je, Bog ve iz katerih vzrokov, mandatu, in se letos zopet pojavil v zbornici. Slovenec je, torej Slovan, ali klerikalen Slovan, a ker je tej vrsti bitij Rim vedno bližji, kakor vse, kar je narodu milo in drago, milejši in dražji, kakor jedinstvo in sloga, zato ni vstopil v skupen slovenski klub, nego onemogočil njega ustanovitev ter si napravil lastni klub, v katerem je najvišji poveljnik in neomejeni gospodar. Pod peruti tega gospoda satekla sta se tudi dva češka klerikalca z Morave, dr. Hruban in dr. Stojan. Ta dr. Šusteršič, o katerem pripovedu-

jeje njegovi rojaki, da prav za prav ni poslanec svojega volilnega okraja, ampak ljubljanske duhovščine, s katero je zlasti poprej imel jako intimne zveze, je tudi goreč protivnik sedanje vlade, pred vsem pa fanatični branitelj takozvane parlamentarne delavnosti. Že s tem je določeno njegovo stališče napram našemu narodu, in zlasti napram češki delegaciji. Ne da bi bil kdaj na katerikoli način pokazal svojo politično delavnost, si vendar domišlja, da je najmanj slovenski Bismarck; povsod se sili naprej in razkriva svojo politično modrost tudi tem, kateri se zanjo kar nič ne menijo. Kakšen modrijan pa je, se je moglo spoznati iz govora, ki ga je imel ta „avtonomist“ v adresni debati, v kateri je razglasil, da ima Avstrija sicer centralistično ustavo, vlada pa da je federalistična, ker baje vsak deželni šef dela kar hoče, brez ozira na svojega šefa v ministristvu. To je „Slovan“! — „Narodni List“ se bavijo potem z govorom rusinskega poslanca Kosa in končujejo z zatrdilom, da so vsled Šusteršičevega in Kosovega govora postali slovanske vzajemnosti do grla siti.

— „Ubogi Berce“. „Gorenjec“ se piše iz Radovljice: „Kakor je že cenjenim bralcem znano, je izvolil lancovski občinski odbor gosp. župnika Berceta častnim občanom. To dejstva je razveselilo vse poštene rodoljube. Prinesli so to vest „Slovenski Narod“, „Gorenjec“ in več drugih listov. Tudi lancovski občinski odbor bil je misli, da je s tem odlikovanjem svojega zaslužnega rojaka in župnika, vsem ustregel. Vendar pa temu ni tako. Komaj je izvedel o tem radovljiški dekan, prišla se ga je neka neumljiva razburjenost. Drugi dan je dal poklicati več odličnih mož z Lancovega ter jih je izpraševal, kako se je moglo zgoditi, da so največjega škofovega sovražnika izvolili častnim občanom. Dejal je: „To je sramota za občino“. Eden teh mož pa se mu je odrezal: „Gospod dekan, mi smo ponosni na Meršolovega gospoda, zasluge za občino tudi ima, in zato je prav, da smo ga odlikovali“. Mi pa vprašamo: Ali gre škofova nestrpnost res tako daleč, da sovraži poštene duhovnike? Res lepo delo višjepastirske krščanske ljubezni!“

— Uljudno vprašanje. Gariboldijeva hiša na Dunajski cesti je bila svoj čas last neke žene z imenom Jalen, ki menda ni imela posebnost mirne vesti, ker je odredila, da se njena hiša ne sme nikdar prezidavati. Ko so pred leti v tej hiši nekaj popravljali so našli — človeška okostja, kar menda dovolj kaže, zaradi česa je Jalenovka prepovedala vsako prezidavanje. Ta žena je menda l. 1856. izročila knezoškofijskemu ordinarijatu veliko svoto denarja, če se ne motimo kacic 40.000 gl. v različne namene. Sedaj pa pride naše uljudno vprašanje: Ali je res, da je rečena žena takrat določila 3000 ali 4000 gl. v svrhu, da se iz obresti te glavnice plačuje večna luč pred spomenikom na Dunajski cesti? Če je res, zakaj ta luč že od potresa l. 1895. več ne gori, in kako se porablja obresti?

— „Slovenski List“ je bil danes obsojen. Po sebi se umeje, da je bil obsojen radi častikraje. Kraedel je čast gosp. dr. Tavčarju in kranjskemu županu g. ces. svet. Šavniku. Obsojen je bil na globo 200 kron, oziroma 20 dni zavora.

— Slovensko gledališče. Jutri, na pustni torek je v deželnem gledališču ob pol 6. uri ljudska predstava igre „Lumpacij Vagabund“ ob izredno znižanih cenah na vseh prostorih.

— Slovensko gledališče. Z dobro zabavajočo igro in še boljšim uspehom vprizorila se je na „debelo“ soboto zvečer Nestrojeva hudomušna burka s petjem „Hudobni duh Lumpacij Vagabund ali zanikrna trojica“. Zanikrna trojica (g. Perdan, čevljar, g. Boleška, krojač, g. Deyl, mizar) se je posebno odlikovala. G. Perdan izkazal se je v kupletih s sonornim glasom in njegova igra je kakor nalašč ustvarjena za to ulogo, pa tudi gg. Deyl in Boleška sta bila prav dobra. Prav čedno je pel g. Polašek napitnico z zborom, ki je efektno nastopil v tej pesmi in v narodni pesmi o Kunigundi. G. Dobrovolny je bil dober mojster, g. Danilo in gđ. Ogrinčeva ustvarila sta dobri šarki. G. Verovšek je gladko režiral, kot igralec je bil za „Miklavča“ dober; drugi so bili dobri, oziroma zadovoljni. Gledališče je

bilo srednje dobro obiskano, občinstvo jako razpoloženo.

— Sokolova maskarada. Dekorativna dela v dvorani so dokončana ob vseh štirih stenah in na plafonu, tako, da dvorane ni poznati, in človek misli, da je res začaran iz tesnih obzidanih prostorov v okolico Ljubljane, kjer kraljujeta velikanski „lintvern“ in gorostasni „povodnji mož“, katerega se pa „zalim Ljubljanačankam“ in tudi drugim z raznih krajev došlim krasotičam ni treba bati, kajti oba sta dobro zavarovana na svojih mestih. Nad vso to pokrajino pa se razprostira najkrasnejše, megle popolnoma prosto, modro nebo prav italijanske krasote. Vse napovedane damske in moške skupine so že pripravljene, megle-strelci se pridno vadijo, megllostiskalnica je že postavljena, zrakoletec Mr. Champlatron je že dospel s svojim strojem, brna se z mladici pripravljajo na nastop, meglit-bomba in drugo strelivo popolnoma breznevarne vrste je preskušeno, cirkus z raznimi klovni in mnogo presenečenj čaka občinstvo. To je le majhen del tega, kar se bode vse videlo, kajti večji del vseh presenečenj bode šele jutri zvečer se pokazal, kar bo namreč naše ljubezne dame, ki so bile vedno najfinejši kras Sokolovih maskarad, nam začarale pred naše začudene oči in kar bode moški del obiskovalcev — če ne bode preveč blaziran — kakor se trdno nadejamo, storil, da ostane jutrišnja maskarada na vrhuncu vseh dosedanjih svojih prednic, ali jih celo prekosi. Pripomnimo še, da se bodo karte dobivale tudi jutri popoldne do 5. ure v prodajalnici gosp. Lozarja od 7. ure naprej pa pri blagajnici. — Na vselo svidenje torej jutri zvečer v čarobnem kraljestvu princa Kurenta!

— Potresna posojila. Uradna „Laib. Zeitung“ opozarja, da je dne 1. januarja 1901. zapadle plačilne obroke državnih potresnih posojil čim prej pri dež. plačilnem uradu v Ljubljani oziroma pri pristojnih davčnih uradih vplačati, sicer se bodo izvršilnim potom iztirjali.

— Politično društvo „Naprej“ v Celju izvolilo si je za tekoče leto naslednji odbor: predsednik dr. Jos. Karlovšek, podpredsednik dr. Iv. Dečko, tajnik Ante Beg, blagajnik Ivan Likar, odborniki: dr. Vlad. Ravnihar, dr. Juro Virant, notar Lov. Baš, Ivan Rebek in Fran Vošnak.

— Poročil se g. Fran Fajdiga, cr. kr. poštar v Sodražici z gđ. Amalijo Krajc iz Grahovega. — Gospod Anton Skok v Jaršah se je poročil z gđ. Josipino Januš iz Domžal. Čestitamo!

— Potres. V soboto, dne 16. t. m. se je primeril v Ljubljani potres, ki se je čutil tudi daleč na okoli. Poročilo z ljubljanskega potresnega opazovališča pravi, da po svoji jakosti spada ta sunek v četrto vrsto doslej na tem zavodu opazovanih sunkov. Smer mu je bila od severozapada proti jugovshodu. Podzemsko bobnenje se je močno slišalo. Strahu je sunek le malo povzročil, dasi je v nekaterih hišah počil omet na zidovih. Potres se je, kakor smo rekli, čutil tudi v drugih krajih. Uradni list ima poročila iz Litije, iz Kamnika, iz Boh. Bistrice in iz Trsta. Mi smo prejeli naslednja poročila: Iz Poljan: Ob 9. uri 10 minut štiri sekunde trajajoč potres od jugovshoda proti severozapadu. — Iz Borovnice: 16. t. m. je bil ob 9. uri 6 minut zvečer pri nas potres. Precej močan sunek trajal je kakih 4 do 5 sekund. — Iz Višnje gore: Dne 16. februarja ob 9. uri 5 minut zvečer pojavil se je tu precej močen potres. Smer mu je bila od jugovshoda proti severozahodu. Slišalo se je kakih 15 sekund močno, votlo bobnenje, podobno železničnemu vlaku, potem se je začutil potres, da je podstrešje zaškripalo in so šklepetala okna in vrata. Škode ni bilo nikake. — Z Dobrave pri Podnartu: Dne 16. t. m. ob 9. uri 7 minut se je čutil zelo močan sunek. Smer bila mu je jugovshodna. — Iz Zasipa pri Bledu: Dne 16. t. m. zvečer ob 9. uri podzemsko bobnenje, drugi čutili so tudi, da se je neznatno treslo. — Z Jesenice na Gorenjskem: V noči 16. svečana ob 9. uri 10 minut čutili smo prav močen potres, ki je trajal neprenehoma 10 sekund. Četrte ure pozneje sledila sta še dva močnejša sunka. — Iz Celja: V soboto zvečer ob 9. uri 10 minut čutil se je tu več sekund trajajoč močan sunek. Smer mu je

bila od jugovahoda proti severu. Žvenketale so šipe v oknih in prosto stoječi predmeti v sobi so se majali. Podzemsko bobnenje je spremljalo sunek.

— Zaključni venček trgovskega kluba se je vršil v soboto večer v mali dvorani „Narodnega doma“ ob lepi udeležbi plesalnih gospic in gospodov. Zabava je bila jako živahna in ples prav animiran. Plesoreditelj je bil g. Kenda, ki je vzgajal že troje tečajev plesalk in plesalcev, ter se mu je izrazila pri tej priliki za njegovo trudoljubnost zahvala z elegantnim darom. Ples je trajal do 4. ure jutraj.

— Odbor „Slavca“ opozarja svoje člene na jutrišnje „Sokolovo maskarado“ ter jih tem potom vabi, da se iste čim mnogobrojneje udeležijo.

— Pevsko društvo „Ljubljana“ vabi vse svoje člene, da se v kolikor mogoče obilnem številu udeležijo jutrišnje maskarade bratskega nam društva „Sokol“.

— Občni zbor ruskega kruška bo 27. t. m. Vspored: Ogovor predsednika, poročila odbornikov in slučajnosti. Lokal: Velika soba (na desni) v „Narodnem domu“.

— Resnična dogodba. V gorski vasi S na Gorenjskem je umrl premožnemu kmetu sin. Pogreb je bil zelo slovesen. Po končanih cerkvenih opravilih gre kmet v župnišče vprašat po računu. Za pogreb in vse drugo mu je župnik računal 100 gld. Kmet je sicer lahko plačal ta znesek, čeravno se mu je zdel malo (?) prevelik, in ker se kot ponižna duša ni upal prav nič ugovarjati, je tudi takoj odšel stotak. — Ne dolgo potem je ravno ta kmet oral na farovških njivah. Zvečer po končanem delu pa gre v farovž po plačilo. „Koliko ti bodem dal?“, ga vpraša župnik. Kmet odgovori: „Mislim, ker so danes tako velika plačila, da ne bo preveč 101 goldinar“. Župnik je debelo pogledal kmeta in zatrdno je mislil, da je kmet znorel. Ko pa je videl, da je to resna kmetova zahteva, mu je rekel: „Kaj vendar misliš, za en dan 101 gld., ali si prismojen, toliko še cesar komaj služi!“ Kmet pa mu s prav resnim obrazom reče: „Vam se čudno zdi, ko računam za ves dan težkega dela 101 gld., kako čudno se je šele meni zdelo, ko ste mi Vi samo za pičlo uro truda računali 100 gld. Mislim pa vendar, da 1 gld. že zaslužim za težko delo več kakor vi za kratko in lahko“. Župnik je naredil dolg obraz, ko je čul tak odgovor od nevednega kmeta, plačal pa ni kmetu 101 gld., ampak precej manje.

— Narodna čitalnica v Novem mestu in dolenski Sokol prirediti v prostorih narodne čitalnice dne 19. svečana t. l. kostumni venček. Po sprevedu kostumovanih pantomima „Možiček“. Od I. Ipavca. Začetek ob 8. uri zvečer. Nekostumovane zadene globa 1 krona.

— Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo v Ljubljani razglašajo: Vsi sklepi XIX. javnega shoda dne 7. julija 1896 razpisuje se 20 premij po 10 ali po 20 gold. za uspešno pogozdovanje goličav kmetijskega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1899. ali 1900. izvršeno, ter mora pogozditve obsežati najmanj 0,56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbire si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 150 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bo v jeseni 1902. l., morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisojajo predsedništvo omenjenega društva, ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo.

— Na o. kr. učiteljsišču v Kopru se je zaključilo I. polletje dne 16. februarja. Izmed 128 dijakov je dobilo prvi red 68, drugi pa — 60. Povoda tem žalostnim razmeram — v enem razredu je padlo ravno 100%. — Je iskati v raznih nedostatkih. Tako se poučuje vzgojeslovje, kmetijstvo itd. v blaženi nemščini, katero dijaki komaj za največjo silo znajo, in zaradi ka-

tere se morajo pozneje kot učitelji v istrskih vaseh truditi, da jo častivredno pozabijo. Dijaki prišedši večinoma z dežele, stanujejo zopet pri kmetih, kar gotovo ne vpliva nanje posebno intelektualno, v mestu ne čujejo in ne vidijo nikdar posnemanja vrednih izglede, izvzemši morda na leto par pouličnih izgrede. Hvaležno nalogo bi prevzeli slovenski poslanci, ako bi se nekoliko zavzeli za ta zavod; to bi bilo morda tem lažje, ker tudi laški poslanci delujejo na to, da se zavod proustroji in — preloži na primeren kraj.

— Ljudsko štetje izkazuje za sodni okraj kranjski 22.522 prebivalcev, za sodni okraj škofjeloški 23.523, za sodni okraj tr. žiški 7147, za sodni okraj logaški 7211, za sodni okraj idrijski 16.296, za sodni okraj loški 8305, za sodni okraj cerkniški 8557, za sodni okraj kamniški 24.070, za sodni okraj brdski 16019, za sodni okraj črnomajski 15.543, za sodni okraj metliški 10.745, za sodni okraj litijski 23.110 in za sodni okraj višnjegorski 12.813 prebivalcev.

— Ljudsko štetje izkazuje, da je bilo 31. decembra v radovljiškem sodnem okraju 19.787 prebivalcev, kranjskogorskem okraju 10.116, v celsem političnem okraju novomeškem pa 48.942 prebivalcev.

— Klobuk ob Ljubljani. V petek jutraj je našel neki delavec ob bregu Ljubljane pred Prulami mehek klobuk, dvoje knjižic in več listin. Misli se je, da se je zgodil kak samomor ali pa celo izvršilo kako hudodelstvo. Preiskala se je Ljubljana, pa nikjer ni bilo najti takega trupla. Knjiga, ki se je našla, se je glasila na ime Bartola Maderja iz Sarajeva. V knjigi je bilo tudi neko potrdilo gozdnega oddelka deželne vlade v Sarajevu, s katerim je Bartol Mader pooblaščen nabirati delavce za državne vogljane v Bosni. Bartol Mader je bil pred tremi dnevi v Kamniku, kjer je prejel brzojavni pot 600 kron za izplačilo predjame nabranim delavcem. V Kamniku je Bartol Mader nabral okoli 28 delavcev in njim izplačal okoli 140 kron predjame in potem neznan kam pobegnil. Sumi se sedaj, da je Bartol Mader, kateri je imel še okoli 400 kron denarja, tistega si prisvojil, in da je svoj klobuk in knjige nalašč dal na breg Ljubljane, češ, da bodejo mislili, da se je utopil, ali da se mu je kaj pripetilo. Nov klobuk si je bil kupil 14. t. m. zvečer pri Poku na Starem trgu. Najbrže tudi Bartol Mader ni njegovo pravo ime.

— V veži porodila. Danes dopoldne je v Hauptmanovi veži na sv. Petra cesti porodila U. K., posestnica v Jaršah pri Savi dečka. Prepeljali so jo z rešilnim vozom domu.

— Konj splasil se je danes dopoldne branjevcu Ivanu Česnu, ko je nalagal prazne zaboje na voz. Dirjal je do Frančiškanskega mostu, kjer so ga ujeli.

— Ženo in staro mater je pretepel zidar F. K. z Glinc. Moža so vtaknili v zapor, ker je to že večkrat storil.

* Vse dražje! V Skuču na Češkem je župnik na prižnici oznanil, da bodo poslej vsled občne dražnje tudi očenasti dražji. Doslej so bili po 2 do 3 krajcarje, od zadnje nedelje nadalje pa bodo vsaj po 5 krajcarjev. Župljani te novice niso bili baže prav nič veseli, ker se boje, da se podražijo tudi maše, krsti, poroke in pokopi!

* Musolino si kupuje konjak. Neapoljski listi pripovedujejo tale dogodek: Bandit Musolino je prišel pred kratkim v mesto Doscianova, kjer ga pozna večina prebivalstva. Šel je v kavarno, kjer je čital časopis poročnik orožniškega oddelka, ki je lovil Musolina. Bandit je poročnika pozdravil in si pri kavararju, ki je Musolina dobro poznal, kupil steklenico konjaka ter mirno odšel. Šele čez eno uro je izvedel poročnik, kdo je bil mož, ki ga je pozdravil v kavarni. Seveda je bil takrat Musolino že na varnem. Značilno za prebivalce dotičnega mesta je, da ni hotel nihče izdati bandita, da bi bil lahko zaslužil razpisanih 30 tisoč frankov.

* Oklofutala je Roberts. Ko so Angleži zasedli železnico med Heidelbergom in Standertonom, je odredil lord Roberts, da je požgati vse burske bližnje hiše iz vasi. Tako se je tudi zgodilo. Neka burska žena je imela v svoji hiši dragocnost, za katere ji je bilo silno žal, zato je prosila Roberts, naj ji dovoli, da iznese

svoje stvari na varno. General ji je to dovolil. Ko pa je prinesla žena prvokrat nekaj stvari, je prihitel Roberts ter ji prepovedal nositi dragocenosti iz goreče hiše. Pogumna Burkinja je stala nekaj hipov strmeča pred Angležem, potem so se ji oči zasvetile besno, in kakor mačka je planila na Roberts, ter ga oklofutala, da bi bil skoraj padel. General je bil slučajno kavalir ter se ni hotel maščevati, nego je samo ukazal vojakom, naj vse žene rešene stvari pomečejo na ogenj. Škipaje z zobmi je morala gledati Burkinja, kako gori njena posest, a imela je vsaj tolažbo, da je oklofutala Roberts.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. februarja. Slovenski poslanci se nujno opozarjajo, naj se v sredo zanesljivo udeležijo seje poslanske zbornice.

Dunaj 18. februarja. Sedaj se je vlada vmešala v vprašanje zastran nemških interpelacij, in sicer dela na to, naj bi se pač sprejemale in čitale v izvirniku in v nemškem prevodu, a v zapisnik naj bi se jemal samo nemški prevod. Nemške stranke so večinoma s tem zadovoljne, razven radikalcev, ki se upirajo, da bi se take interpelacije tudi v izvirniku prečitale, mej tem ko zahtevajo zlasti Čehi brezpogojno, da se morajo take interpelacije ne le čitati, nego tudi v izvirniku sprejeti v zapisnik. Nemški klerikalci sami ne vedo, kaj bi storili, ker na jedni strani nečejo Fuchsa desavouirati, na drugi strani pa ruje Kathrein zoper Slovane. Prezident Vetter se je danes v tej zadevi pogajal najprej s Kaizlom, Pacakom in Palfyjem, potem pa z Jaworskim, končno je šel vprašat grofa Schönborna za svet, Vetter in Prade pritiskata na poslance, ki so podali nujne predloge, naj jih umaknejo. Takih predlogov so podali Nemci 4, Čehi 4, Biankini 1.

Dunaj 18. februarja. Pri ministru zunanjih del, grofu Goluchovskem, je bil sinoči ples, na kateri je prišel tudi cesar, ki je pri ti priliki govoril z raznimi parlamentarci. Napram dr. Weiglu se je cesar jako trpko izrazil, da se sicer vedno govori o spravi, da pa se v ta namen ničesar ne stori. O parlamentarnem položaju sploh, izrekel se je cesar jako neugodno, nasproti temu pa so tudi poslanci Weigl, Gniwosch in Kozłowski cesarju odkritosrčno povedali svoje mnenje o Körberju.

Dunaj 18. februarja. Ministrski predsednik Körber je bil včeraj sprejet v avdijenci pri cesarju. Napram nekemu parlamentarcu se je Körber izrekel, da pozna svoj položaj, in da odstopi, ako se mu od strani parlamenta ne olajša njegovo delo.

Praga 18. februarja. Češki deželni zbor je sklican na dan 14. aprila.

Narodno gospodarstvo.

Nov dalmatinski železniški projekt.

Spisal dalmatinski drž. poslanec, dvorni svetnik Vitez Vuković.

(Dalje.)

Od teh projektov vzamem v svrhu te razprave v razgovor le načrt železnice od Karlovca do Knina, v zvezi z že obstoječo dalmatinsko državno železnico Split-Knin, kateri načrt bi bil pač najkrajši in najugodniša železniška zveza z Dalmacijo; kakor tudi znani načrt železniške črte Split-Aržano-Bugojno, da napravim nekoliko primer, in da uvodoma omenjeni načrt otočne železnice, ki je v obeh nestrokovnjaka v prvi hip morda neizvedljiv, bližje presodim in spravim v pravo luč. O razpravi te naloge nastaja v prvi vrsti vprašanje, da li je ideja gradnje otočne železnice v Dalmaciji res lahko izvedljiva, in da li bi v gospodarskem oziru odgovarjala vsem zahtevam in nadam, ki se goje? Res gre tu za uresničenje velikega načrta, o čemer pa — ker se je sličen projekt že izvel v še večjem stilu, kakor razvidno iz povedanega — ne dvomim, da imamo pravih mož za uresničenje istega. Predpostavivši, da je železniška zveza z Dalmacijo z notranjem monarhije preko ogerskega, ali bolje rečeno,

hrvatskega ozemlja izključena, ker je ogerska vlada principijelno nasprotna in more ista po tarifarskih odredbah vsaki čas, kakor se jej poljublja, ovirati promet z Dalmacijo, ostala bi vsekako le pot preko otokov Čresa in Paga za zgradnjo železnice. Vprašanje je le, kako naj se izvede otočna železnica v Dalmacijo? Pogled na karto zadošča, da dobimo približno črto, ki bi bila blizu v soglasju s storjenimi predstidijami. Projektovana železnica bi se najbolje odhajala od postaje Lupoglava avstrijskih državnih železnic in bi vodila po dolini Boljunščine, mimo cepiškega jezera do zaliva plominskega (vsega 28 kilometrov). Da bi železnica odhajala od postaje Matulje-Opatija in vodila po istrski Rivijeri, bi pač ne bilo umestno, ker bi bila potem vsa črta otočne železnice odvisna od južne železnice. Od zaliva plominskega (v katerega bližini so labinski premogniki) vozili bi s trajektnim parnikom tja na otok Čres (rt Prestenica). Morski kanal med istrsko kopnino in otokom Čresom je tam le pet kilometrov širok; trajektni parnik bi rabil za vso prevožno le četrt ure; in z ozirom na kratkost črte bi zadoščal sreden trajekten parnik (4000 ton), na katerem bi bil prostor za vlak brez lokomotive. Od rta Prestenica bi železnica vodila po zapadnem obrežju otoka Čresa do glavnega kraja istega imena (25 kilometrov), potem bi, prevoživši kratek tunel, prišla v vransko dolino in po tunelu iz iste, zopet k zapadnemu obrežju, do mesta Osor in potem po obrežju do rta sv. Andreja (50 kilometrov). Iz globoko zarezanega, pred valovjem zarvarovanega pristanišča svetoandrijskega na Čresu bi se vršila prevožnja do otoka Pag (Puntaloni). (Dalje prih.)

Bratje Sokoli!

Velika

Sokolova maskarada

bode pustni torek

dne 19. februarja 1901. leta.

— Začetek ob 7. uri zvečer. — Podpisani odbor Vas vabi, da se udeležijo društvene maskarade maskirani, ali pa v društveni obleki. Na zdar! Odbor.

Pozor!

Danes, dne 18. februarja t. l., ob pol devetih zvečer sestane v „Narodnem domu“. Lokal — druga soba na desni strani.

Foulard-svila po 65 kr.

do 3 gld. 65 kr. meter za bluze in obleke, ter „Henneberg-svila“ v črni, beli ali pisani barvi od 65 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopošljejo takoj. Dvojna poštnina v Svicu.

G. Henneberg, Seiden-Fabrikant Zürich. (k. u. k. Hof.)

Ustna voda Dentol

z novim antiseptikom.

15 kapljic na kozarec vode. Cena 1 K.

Dobiva se pri (18—13)

zobozdravniku dr. R. Frlanu.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 74.

Dr. pr. 1093.

Na pustni torek, dne 19. februarja 1901.

Začetek točno ob 7/8. uri.

Ljudska predstava ob znižanih cenah.

Drugičrat:

Hudobni duh Lumpacij Vagabund ali zanikrna trojica.

Čarobna burka s petjem v treh dejanjih. Spisa J. Nestroy. Poslovenil J. Alešovec. Godba Müller. Režiser A. Verovšek. Kapelnik Hil. Benisek.

Blagajna se odpre ob 5. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 8. uri. Pri predstavi sodeluje orkester s. c. in kr. puh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bode v petek, 22. februarja Tretjičrat v sezoni in zadnjičrat opera „Lohengrin“

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. februarja: Fran Zorič, delavec, 77 let, Gradaške ulice št. 8, ostarelost. — Josip Glowacky, inženjer, sin, 4 leta, Gorupove ulice št. 4, vnetje možganske mrene.

Dne 15. februarja: Matija Miklavc, mesarjev sin, 3 mes. Poljanaka cesta št. 60, vnetje možganske mrene.

Dne 16. februarja: Rozalija Zavadlan, strojevodja hči, 13 let, Križevniške ulice št. 9, božast. — Leopoldina Novak, čuvajeva hči, 3 1/2 leta, Dovožna cesta št. 2, vnetje sapnika.

Meteorologično poročilo.

Vidna na morjem 304-3 m. Srednji snežni vlak 734-0 mm.

Februar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Visina v m
16.	9. zvečer	737.0	-12.2	sl. svzhod	jašno	0.0
17.	7. jutraj	736.0	-17.5	sl. jvzh.	jašno	0.0
	2. popol.	734.7	-5.9	sl. jvzh.	pol. oblak.	0.0
18.	9. zvečer	734.3	-10.4	sl. svzhod	jašno	0.0
	7. jutraj	736.0	-15.7	sl. svzhod	jašno	0.0
	2. popol.	734.8	-4.8	sl. jvzhod	jašno	0.0

Srednja temperatura sobote in nedelje -12.7° in -11.3°, normale: -0.1° in 0.0°. — V soboto ob 9h zvečer valovit, srednje močan, 12 sekund trajajoč potres.

Dunajska borza

dne 18. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.40
Skupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlata renta	118.15
Avstrijska krona renta 4%	98.15
Ogrska zlata renta 4%	118.1
Ogrska krona renta 4%	98.25
Avstro-ogrsko bankno delnice	167.8
Kreditne delnice	870—
London vista	240.65
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.45
20 mark	23.50
20 frankov	19.10
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.31

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Kamničanova gostilna

ostane še nadalje v izvrševanju dosedanjega namestnika. Sobotni inserat torej prekličem.

(376) **Ivan Tomc.**

Vabilo

domači plesni veselici

katera bode

jutri, na pustni torek
v gostilni pri „Zajcu“
na Rimski cesti.

Svira Napolitanova godba iz Štajerskega.
Pričetek ob 7. uri zvečer.

Postreglo se bode z dobro kapljico vina in pivom ter do polnoči z raznimi gorkimi in mralimi jedili in po polnoči s postnimi jedili.

Za mnogobrojno vdeležbo se uljudno priporoča
Avguštin Zajec,
gostilničar.

(372)

Fran Varlec, trgovec v Brežicah
išče za svojo trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji

trgovskega pomočnika.

Prednost imajo oni, kateri so veščji korespondence v obeh deželnih jezikih ter knjigovodstva, in so vojaščinu prosti. (347—3)

Ob enem se sprejme

spreten prodajalec.

Ponudbe naj vložijo le zanesljivo dobre moči.

! Jako visok zaslužek!

tudi kot

(332—2)

! postranski prislužek!

se nudi akvizicije željnim gospodom (tudi damam), ako dovedejo v vsak krogli se lahko najdi udeležnikov neke pekunijarne združitve — Ponudbe pod „J. M. 5115“ sprejema **Rudolf Mosse, Dunaj, I., Seilerstätte 2.**

Vsak dan sveži

pustni krofi

pri

Rudolfu Kirbisich-u

slastičarju na Kongresnem trgu.

Istotam tudi

fin desertna ter namizna vina, likerji, konjak, kompoti, marmelade, čajno pecivo, cakes, suhor itd. itd. (74—10)

„Fremdenblatt“, „Latbacher Zeitung“ in „Ostdeutsche Rundschau“ se odajo v druge roke.



(12—39)

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solca žarek sneg topil
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekipi,
In vriskam, da od skal odmeva:

„Pozdravljena, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar najbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klauerja „Triglav“?



Šivalne stroje

priznana najboljšega izdelka za rodbine in obrtnike priporoča

IVAN JAK

zaloga šivalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahtevu, pošljem cenike brezplačno in poštne prosto. (2075—20)

Polenovka

na kapucinski način namočena, dobi se vsak postni dan pri tvrdki (369—1)

Kham & Murnik.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Beifing v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Beifing v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m jutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m jutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m jutraj.

Trgovski učenec

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. (342—3)

Zaslužek.

Dostojne, zgovorne osebe lahko vsak dan dobe postranski zaslužek (250—5)

5 do 10 kron

Naslovi naj se pošiljajo pod „O. R. 12“ v Brno (Moravsko) poste restante.

Za neko tovarniško pisarno se išče

pisarniški sluga.

Isti je moral že službovati v tej lastnosti, mora biti trezen, pisanju vešč in obeh deželnih jezikov zmožen. Dosluzeni vojaki imajo prednost. Vstopiti bi moral takoj.

Samo pismene ponudbe naj se pošiljajo pod: „S. S. 200“ upravnistvu „Slov. Naroda“. (371—1)

Hôtel Lloyd.

Pustni torek, 19. februarja t. l.
domača

plesna veselica.

Začetek ob 8. uri.

Vstopnina 20 kr.

K mnogobrojnemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem

(373)

J. Počivaunik.

Edikt

v svrhu pozivljanja zapuščinskih upnikov.

Pozivlja se vse, kateri se smatrajo upnikom zapuščine ranjega dne 15. januarja t. l. s pismeno oporoko v Ljubljani zamlega gospoda **dr. Alfonza Mosche,** advokata v Ljubljani, da se v svrhu naznanitve in ugotavljanja njih zahtevkov pri

na dan 22. marca t. l.

ob treh popoldne odrejeni obravnavi, katera se bode vršila pri podpisnem sodnem komisarju, zglasé ali svoje tirjatve do zgoraj določenega roka pismeno prijavijo, naj si bode pri podpisnem sodnem komisarju ali pa pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani kakor zapuščinski oblasti, sicer bi do zapuščine, če bi bila ista vsled prijavljenih tirjatev izpriljena, ne imeli nikake druge pravice kakor v kolikor jim kaka zastavna pravica pristojna.

Ljubljana, dne 15. februarja 1901.

Dr. Franc Vok

c. kr. notar kakor sodni komisar.

Št. 5244.

Razglas.

(370—1)

Podpisani mestni magistrat naznanja mladeničem, rojenim leta 1878, 1879, 1880, in 1882, kateri stopijo letos v vojaško, odnosno črnovojniško dobo:

1.) da se bo dne

26. t. m. ob 9. uri dopoldne vršilo žrebanje

v smislu § 32. vojnega zakonika I. del, pri tukajšnjem uradu v pisarni vojaškega referenta. To žrebanje, h kateremu ima vsakdo pristop, velja za one mladeniče, ki izpolnijo letos 21. leto (rojstveno leto 1880) in torej letos pridejo prvič k naboru;

2.) da so od 18. do 25. t. m. v uradnih urah imeniki onih mladeničev, kateri pridejo letos k naboru, pri tukajšnjem uradu, v pisarni vojaškega referenta, vsakteremu na ogled. Kdor opazi kak pogrešek, napačen vpis, ali ima pomislek proti zaprosenim ugodnostim ali proti prošnjam za nabor v kraju, kjer prosilec biva, naj to pismeno ali ustmeno naznani tukajšnjemu uradu;

3.) da so od 18. do 25. t. m. v navadnih uradnih urah pri tukajšnjem uradu, v pisarni vojaškega referenta, imeniki domačih in tujih, leta 1882. rojenih, z letošnjim letom v črno vojno stopivših mladeničev na ogled. Pogrebi in nedostaki, naj se pismeno ali ustmeno naznanijo tukajšnjemu uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 10. februarja 1901.

„pri Vojeviču“

na novo uredil in zopet odprl.

Postregel bode najbolje s pristnim dolenskim, štajerskim in istrjanskim vinom, belim in črnim, kakor tudi s slovečim, vedno svežim puntigamskim pivom. Miza in gorka jedila ob vsakem času in po primernih cenah.

Čenjenim gostom, kakor tudi klubom, bode lepo novo kegljišče na razpolago.

Za točno in dobro postrežbo jamči z velespoštovanjem

(364—2)

Vinko Vojevič.

! Za gostilničarje, trgovce ali kapitaliste!

Lepo posestvo

obstoječe iz velike novejšje hiše in obsežnega sadnega vrta, je na prodaj. Hiša stoji v živahnem trgu na Kranjskem, v lepi legi tik kolodvora, ter ima renoimirano restavracijo s sobami za tuje; zaradi velikega prometa bi bila posebno priprava za trgovino z deželnimi pridelki. — Najemnina vseh vedno oddanih prostorov obrežuje po odbitku davkov in popravil čisto glavnicu 70.000 K, neredniji gostilniškega dobička.

Posestvo se prodaja zaradi zasebnih razmer dosti pod izkazljivo rentabiliteto. Kupec bi moral plačati na račun 14—16.000 K, ostala kupnina lahko ostane zavarovana.

Pojasnila daje **dr. D. Tree,** odvetnik v Gorici.

(360—3)